

MÙA THU VÀNG CỜ

Thu đến với trần gian từ 23/9. Hôm nay, là 20/12/2022: ngày cuối thu. Tôi vẫy tay: chào thu, ngày cuối!

Năm 1944, có chàng Bình Định trọ học ở Huế nói với ngày tháng 9: “*Tháng 9 rồi / Ngày mông quá ngày ơi!*”. Chàng trai đó là anh thanh niên 19 tuổi Đoàn thể Nhơn, tên thật của nhà văn Võ Phiến. Câu đó là câu đầu trong bài “*Thu Ca*”:

*Tháng 9 rồi
Ngày mông quá ngày ơi
Sắc xanh là sắc da trời
Mong manh là khói lộng lờ là mây.*

...

Thời tiết Việt Nam, chỉ miền Bắc mới có đủ 4 mùa, còn Trung và Nam: mưa, nắng chia nhau 12 tháng. (Thu miền Nam không có lá vàng bay / Anh phải nói buồn chúng ta màu trắng... Nguyễn Tất Nhiên)

Tháng 9 là tháng Huế bước vào mùa mưa. Mà mưa ở Huế thì... khỏi nói! Bụi đời như Nguyễn Bình mà còn phải “bán” than:

*“Giời mưa ở Huế sao... buồn thế!
Cứ kéo dài ra đến mấy ngày.
Thèm cũ nôn nao đàn kiến đói.
Giời mờ ngao ngán một loài mây”.*

Mưa dai dẳng. Mưa nhì nhằng. Mưa tầm tã. Mưa buồn bã. Không nằm nhà ngó kiến, ngó mây thì cũng cùng vài anh bạn “sầu nghiêng mái quán, mưa tong tã / chén ứa men lạnh, lạnh ngón tay!”. Cũng may, Huế tháng 9 không chỉ mưa và mưa. Gặp ngày nắng, Huế đẹp như Hà Nội ngày thu. Nên người Võ Phiến mới “thu-ca-ngày-mông”

Nói về một ngày, ta có: ngày hên, ngày xui; ngày vui, ngày buồn; ngày mưa, ngày nắng; ngày vắng, ngày dài, v.v. Nhưng ngày mông? – Tôi nghĩ (qua những câu thơ Võ Phiến) “mông” ở đây, vừa có nghĩa mông dính (trong suốt), vừa có nghĩa dàn mông. Do cái bầu trời xanh, vài đám mây lộng lờ (không bay), do những làn khói uốn éo, hư ảo, trong một không gian im vắng, chỉ “mình ta với một mình thu”. Phút giây đó, rất có thể là một buổi sáng nhưng, theo tôi, đó “phải” là một buổi trưa. Chỉ có buổi trưa mới mang lại sự tĩnh lặng, sau một buổi sáng nhập vào vòng quay cuộc sống.

Ở Cali, gần 40 năm sau, năm 1983, có người đàn ông tuổi lục tuần, thảng thốt kêu lên: “Đã thu về đó, hỡi ơi người tình!”. Người đàn ông đó là Phạm Duy. Ông bắt đầu ca khúc “Tình thu” bằng câu nói với tình nhân: “Đã thu về đó!”. Mới đó mà, tình ơi: thu đã về rồi!

Cùng nói về “thu”, cái giống nhau giữa ông Võ và ông Phạm là cái cảm xúc của một người “lạ” trước mùa thu “bản xứ”: ông Võ... Bình Định “thu ca Huế”, ông Phạm Sài Gòn “tình–thu–Cali”. Cả 2 sáng tác đều được cài vào mấy câu lục bát:

*“Đã thu về đó, hỡi ơi người tình
Đã già hơn nửa hành trình thương yêu
Đã nghe nhịp sống (ới ơ) đều hiu
Đã nghe gần gũi nhạc thiếu âm ty...”.*

“*Tình thu*” không phải là ca khúc “lục bát” đầu tiên của Phạm Duy mà, ngay từ một (trong những) sáng tác đầu tay: “*Cây đàn bỏ quên*” (1945), nhịp điệu ca dao đã được ông mang vào lời hát:

*“Hôm xưa tôi đến nhà em
Ra về mới nhớ bỏ quên cây đàn
Đêm khuya thao thức mơ màng
Chờ mai tìm đến cô nàng ngây thơ...”.*

Dường như, đó cũng là ca khúc “phổ thơ lục bát” đầu tiên trong âm nhạc Việt Nam(?)

Nếu chỉ nói về thời gian (trên lịch), “hành trình” 4 mùa ở Bắc và Nam bán cầu không giống nhau. Mùa thu ở Bắc bán cầu bắt đầu (khoảng) 21/9 – (khoảng) 21/12 trong khi ở Nam bán cầu thì (khoảng) 21/3 – (khoảng) 21/6. Tuy nhiên, với các quốc gia sử dụng dương lịch âm lịch (Tàu, Nhật, Hàn, Việt), do năm được chia làm 24 giai đoạn (période), mỗi giai đoạn là ~15 ngày, nên mùa ở các xứ này đi trước hơn các quốc gia Bắc bán cầu khoảng 45 (15x3) ngày: đầu thu ở Việt Nam là ngày 7(8) tháng 8. Nên, tháng 9, “ngày mông” ở Huế, là đã giữa thu rồi: thu Việt Nam.

Cùng nói về “thu” nhưng cái khác nhau giữa ông Võ và ông Phạm: bên là Thu Huế, bên Thu Cali; bên tả cảnh, bên tả tình. Nếu “Thu ca” của chàng thanh niên 19 tuổi là cảm xúc của một người trẻ, một mình trước cái không gian của một ngày “thu–mông”, thì “Tình–thu” của người đàn ông lục tuần (62 tuổi) là tâm tình của một người sắp bước vào hoàng hôn cuộc đời: tuổi đi hưu nhưng lòng chưa hưu. “Đã Thu vàng úa (ới ơ) tình rồi. Tôi còn mê mãi cuộc đời đi quanh”.

Thu vàng thì cứ vàng, “tôi còn yêu thì tôi cứ yêu”.

Không biết sao, người ta chỉ lấy mùa xuân để nói về tuổi? “Tuổi xuân” là tuổi... trẻ, tuổi của “trăng tròn”, của “bẻ gãy sừng trâu”, v.v. Theo “định nghĩa” của Liên hiệp quốc, tuổi trẻ là từ 15–24, mà ta còn gọi là tuổi “thanh–xuân”, thanh–xuân như khúc hát (Phạm Duy), như một câu “thơ” (trên mạng): “thanh xuân như một ly trà / trà là để uống, em là để yêu! “. Sau “thanh–xuân” là “tuổi xuân” (?). Là từ 25–34? (35 không phải là tuổi xuân mà là tuổi... sung, tuổi của “sư phụ”). Sau “xuân”, dù không có “tàn–xuân”, nhưng ta có “hồi–xuân”.

Không có tuổi–hạ, tuổi–đông nhưng có tuổi–thu, ít nhất, cũng là với thi sĩ Bằng bá Lân (Nguyễn ngọc Lân), khi ông hạ bút:

*“Vào thu là đã xế chiều
Đã già hơn nửa cái điều nhân sinh
Trông gương mình lại thẹn mình
Giận chưa thỏa chí bình sinh đã già!”*

Tôi không biết bài thơ được viết lúc nào, chỉ biết ông sinh 1912, như thế, có lẽ, nó được ông viết, sớm nhất, cũng ở tuổi... 50 (hơn nửa cái điều “nhân sinh”?). Thập niên 60s, tôi còn nghe mấy ông bạn bố tôi (thế hệ Bằng quân) hay ngâm câu “nhân sinh thất thập cổ lai hy “ (con người ta, sống đến 70, là hy hữu lắm!). Không biết cái chí bình sinh của ông Bằng là gì mà đến đời ông phải “giận” lên vì chưa thỏa? – Có như nhà thơ Nguyễn Bính “Hỡi ôi, chí lớn trong thiên hạ / Góp lại, chưa đầy mắt mỹ nhân “!?

1972–2022. 50 năm trước, ở miền Nam, có một mùa thu lạ lắm! Lạ lắm vì, sau một “mùa hè đỏ lửa” tang thương, ngập máu, là một “mùa thu vàng cờ” chiến thắng, vinh quang.

*“Cờ bay! Cờ bay oai hùng trên thành phố thân yêu
vừa chiếm lại đêm qua bằng máu...”*

“Cờ bay trên thành phố Quảng Trị” là một trong những ca khúc mà mỗi lần nghe tôi đều xúc động! Nhịp quân hành, uy dũng, lời cảm động, đầy ấp tình người. Có lẽ đây là ca khúc, ngoài quốc ca VNCH, mà chữ “giải phóng” được dùng đúng nghĩa nhất. Hãy đọc từng chữ, để thấm từng câu.

Như mong ước của một người Lính Sư Đoàn 1 BB mà nhà văn Phan Nhật Nam đã ghi lại trong “Mùa hè đỏ lửa”: “Nếu được hành quân tái chiếm Quảng Trị, tôi sẽ cúng một con heo”!, hãy hình dung một thành phố “vừa được chiếm lại bằng máu” người, người Lính miền Nam. Rồi Dân và Lính “ôm nhau, mắt lệ nghẹn ngào”, rồi “cúi quỳ hôn đất thân yêu”.

Biết bao nhiêu người đã chết, đã tàn phế, biết bao nhiêu gia đình đã mất người thân, ở phía bên này hay phía bên kia, chỉ để dựng lại một ngọn cờ. Nhưng: không dựng thì không được! Lá cờ Vàng đó không chỉ là một mảnh vải suông, mà nó là biểu tượng của

Việt Nam Cộng Hòa, của một quốc gia Tự Do, đã được nhiều quốc gia trên thế giới công nhận và thiết lập bang giao. Cái biên giới “vĩ tuyến 17” đã được ghi rõ trong hiệp định Geneve, đã được long trọng ký kết giữa nhiều quốc gia, thì không phải một sớm, một chiều, bất cứ một ai cũng có thể cầm cục tẩy mà xóa ngon ơ! Không. Không phải cứ mang súng đạn Nga, Tàu, cứ ra lệnh tử thủ, cứ xiềng chân bộ đội Việt Nam vào nhau, v.v. là có chiến thắng.

Tử thủ của Hà Nội không mang lại kết quả gì khi gặp Quyết–chiến của Sài Gòn, ngoài 100,000 bộ đội thương vong!

ThoughtCo. Science, Tech, Math Humanities Languages Resources Abo

After heavy fighting, it fell on July 14. Exhausted after their efforts, both sides halted following the city's fall.

The Easter Offensive cost the North Vietnamese around **40,000 killed and 60,000 wounded/missing**. ARVN and American losses are estimated at 10,000 killed, 33,000 wounded, and 3,500 missing. Though the offensive was defeated, PAVN forces continued to occupy around ten percent of South Vietnam after its conclusion. As a result of the offensive, both sides softened their stance in Paris and were more willing to make concessions during negotiations.

Ngày 16/9/1972, có một “thành phố” (qua “Cổ Thành”) trên thế giới đã được chiếm lại từ tay giặc bằng máu, bằng xác, bằng xương, bằng nước mắt, bằng tang thương. Thành phố đó là Quảng Trị, của Việt Nam Cộng Hòa. Cho thành hình ca khúc “Cờ ta bay trên thành phố Quảng Trị”, sáng tác bởi Trương hoàng Xuân & Lê Kim Hoa (Lê Kim Hoa là tên người yêu của thi sĩ Tô kiều Ngân / theo nhạc sĩ Trần chí Phúc). Xin ghi lại đây như một vinh danh, một cảm ơn, một nén hương, kính gởi đến những quân nhân VNCH: những người còn sống hay đã mất, đã chiến đấu trong “mùa hè đỏ lửa”, trên khắp 4 vùng chiến thuật.

Cờ bay trên thành phố Quảng Trị

Nhạc: Trương hoàng Xuân

Lời: Tô kiều Ngân

Cờ bay! Cờ bay oai hùng trên thành phố thân yêu
Vừa chiếm lại đêm qua bằng máu
Cờ bay! Cờ bay tung trời ta về với quê hương
Từng ngóng đợi quân ta tiến về
Ta ôm nhau mắt lệ nghẹn ngào quỳ hôn đất thân yêu
Quảng Trị ơi, chào quê hương giải phóng
Hồi sinh rồi này mẹ này em
Vui hôm nay qua đêm đen tìm thấy ánh mặt trời
Đi lên! Đi lên trên hoang tàn ta xây dựng ngày mai
Nhà vươn lên người vươn lên
Quân bên dân xây tin yêu đời mới
Đón nhau về, anh đưa em về Gio Linh, Cam Lộ, Đông Hà
Sạch bóng thù, đồng hân hoan quân dân vui
Vang câu hát tự do...

(Thu 1972)

<https://www.youtube.com/watch?v=jWYvNyt-wDI>

Bao giờ cờ Vàng sẽ phát phới lại trên thủ đô Sài Gòn?!

Đẻ lúa chín ngoài đồng, đẻ cúc sáng đầu xuân, đẻ ngày hè rực nắng, đẻ đêm thu tròn trăng, v.v. sẽ được Vàng lại sắc Tự Do.

BP

Thu-2022

Nguồn: Internet eMail by **th** chuyển

Đăng ngày Thứ Ba, December 20, 2022

Ban Kỹ Thuật Khóa 10A-72/SQTĐ/ĐĐ, ĐĐ11/TĐ1ND, QLVNCH